

Національний
університет
оборони України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
“ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕНЬ У
СФЕРІ ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ”

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий), PhD
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська (англійська)
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS/120 год. (Л – 4 год., ГЗ – 8 год., С – 8 год., Е – 6 год., СР – 94 год.)
Курс/півріччя	2 курс, 1 півріччя
Лінк на дисципліну	adl.mil.gov.ua (Підготовка здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії)
Оригінальність дисципліни	Авторський курс
Ключові слова	Наукове дослідження, методи наукових досліджень, системні дослідження, управління проектами, теорія прийняття рішень, методи прогнозування
Викладачі	ХОМІК Микола Миколайович доктор технічних наук (21.02.03 – цивільний захист) провідний науковий співробітник науково-організаційного відділу центру воєнно-стратегічних досліджень Сторінка в Orcid: https://orcid.org/0000-0002-1201-7702 . Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни: 1. Функціонування системи ХБРЯ захисту у ході широкомасштабної збройної агресії рф проти України. “Український журнал військової медицини”, 2022, Том 3, № 4, https://doi.org/10.46847/ujmm.2022.4 . 2. Методичний підхід до оцінювання хімічної небезпеки при застосуванні сил оборони під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Національний університет оборони України ім. Івана Черняховського <i>збірник наукових праць “Труди університету”</i> . 2021, № 4(167). С.187-203. 3. Методичний підхід до оцінювання біологічної небезпеки при застосуванні сил оборони під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. “Збірник наукових праць” Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України, 2021, № 4 (83), С.438-457. 4. Experimental evaluation of accuracy in determining the direction to a pulsed source of gamma-radiation by a spherical absorber with CdTe detectors in a system of nuclear situation monitoring. <i>Eastern-European</i>

journal of enterprise technologies, 2020. 4/5 (106), P.16-24.
<https://doi.org/10.15587/1729-4061.2020.210665>.

Підвищення кваліфікації:

1. Курс підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти з питань організації та використання технологій дистанційного навчання в ЗС України, 2021 рік.

Контактні дані: e-mail: nkhomik@ukr.net

НІКІТИН Анатолій Анатолійович

доктор філософії (253 – військово управління (за видами збройних сил) професор кафедри хімічного, біологічного, радіологічного, ядерного захисту та цивільної безпеки інституту логістики та підтримки військ (сил)

Сторінка в Orcid: <https://orcid.org/0000-0003-1487-0616>

Наукові та навчально-методичні праці за тематикою дисципліни:

Деякі погляди на визначення обсягу збору, обробки, аналізу, узагальнення та оприлюднення інформації про хімічну, біологічну, радіологічну обстановку. *Journal of Scientific Papers “Social Development and Security”*, 2023. 13 (3), 184-195.
<https://doi.org/10.33445/sds.2023.13.3.12>.

Методика оцінювання ймовірного ризику втрати здоров'я особового складу в умовах забруднення небезпечними хімічними речовинами. *Український військово-медичний журнал*, 2022, 3 (4), 121-127.
[https://doi.org/10.46847/ujmm.2022.4\(3\)-121](https://doi.org/10.46847/ujmm.2022.4(3)-121).

Обґрунтування раціонального розподілу пунктів спеціальної обробки на маршрутах руху в разі руйнування об'єкта ядерної енергетики. *Соціальний розвиток і безпека*, 2022, 12 (4), 129-137.
<https://doi.org/10.33445/sds.2022.12.4.12>.

Вплив фізико-географічних та кліматичних умов на прогноз розповсюдження забрудненого повітря під час можливих надзвичайних ситуацій техногенного характеру у Донецькій області. *Інженерія природокористування*, 2021. № 2(20). С 116-122.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7263862>.

Обґрунтування створення детонаційного CO₂ лазера для радіоактивної дезактивації поверхні. *Східно-Європейський журнал підприємницьких технологій*, 2019, 3 (5 (99)), 6–12. (Scopus). <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2019.169258>.

Підвищення кваліфікації:

1. Використання геоінформаційних та аерокосмічних технологій цифрової картографії для проведення екологічного моніторингу та прогнозування наслідків антропогенного впливу. Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління – 12-30.10.2020.

2. Глобальні виклики сьогодення: наука, освіта та технології. On-line Міжнародна науково-практична конференція – 14.09.2023.

3. Цивільна оборона та захист у надзвичайних ситуаціях. On-line платформа Prometheus – 26.10.2023.

Контактні дані: e-mail: tolik-nikitin@ukr.net

Чому дисципліна для мене є важливою/корисною/актуальною?

Я отримаю фундаментальні знання з про науку як систему знань і знаряддя пізнання, сформує погляди на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення дослідження та оформлення їх результатів

<p>Які знання я отримаю?</p>	<p>Знання методологічних основи наукового знання у сфері цивільної безпеки для потреб Збройних Сил України: основи методики планування наукового дослідження, сутність та основні етапи організації досліджень, основні положення наукової методології, методологія і методи наукового пізнання, методи наукових досліджень, організація та методика науково-дослідницької діяльності.</p> <p>Знання основ управління проектами: особливості завдань науково-дослідної діяльності закладів вищої освіти, проблема оцінки наукової діяльності, класифікація завдань управління науковими проектами у закладі вищої освіти, основні категорії визначення мережевих моделей. побудова мережевих моделей. розрахунок і аналіз параметрів мережевого графіка при детермінованому часі виконання робіт.</p> <p>Знання теоретичних та практичних аспектів теорії прийняття рішень, як методична основа відпрацювання оперативно-тактичних, тактико-технічних та воєнно-економічних рішень: основні поняття теорії прийняття рішення, класифікація і загальна характеристика задач прийняття рішення, модель процесу прийняття рішення, побудова систем підтримки прийняття рішення. побудова експертних систем штучного інтелекту, методи і критерії оцінки систем підтримки прийняття рішень, оцінка ефективності систем підтримки прийняття рішень методами теорії масового обслуговування, методи експертного оцінювання об'єктів вибору</p>
<p>Які вміння я розвину?</p>	<p><u>Відповідно програмних компетентностей ОНП 263 Цивільна безпека:</u></p> <p>ЗК01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері цивільної безпеки та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках.</p> <p>СК02. Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти експериментальних, емпіричних і теоретичних досліджень у сфері цивільної безпеки, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.</p> <p>СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері цивільної безпеки, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.</p>
<p>Що мене очікує?</p>	<p>Отримані знання допоможуть під час освоєння нових дисциплін, самопідготовки, написання наукової роботи, проходження педагогічної практики. Крім того, оволодіння методологією наукових досліджень, безумовно, буде корисним і поза рамками навчального процесу – під час ведення диспутів, вибору найбільш аргументованих позицій</p>
<p>Якого результату я досягну?</p>	<p><u>Відповідно програмних результатів навчання ОНП 263 Цивільна безпека:</u></p> <p>РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання в сфері цивільної безпеки і на межі галузей знань, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку цивільної безпеки, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p> <p>РН03. Формулювати і перевіряти ідеї, гіпотези, стратегії, рішення,</p>

	<p>використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати експериментальних, емпіричних та теоретичних досліджень у сфері цивільної безпеки, комп'ютерне моделювання, наявні дані.</p> <p>РН05. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з цивільної безпеки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>РН07. Визначати наукові та практичні проблеми у сфері цивільної безпеки, глибоко розуміти методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.</p>
Де я зможу застосувати отримані знання та вміння?	<p>Під час проведення наукових досліджень.</p> <p>Під час обговорення відповідних тем на наукових конференціях, семінарах, круглих столах, нарадах, дискусіях, суперечках тощо.</p> <p>У майбутній науково-педагогічній (науковій) діяльності.</p>
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Методологічні основи наукового знання.</p> <p>Л 1/1. Організація наукового дослідження.</p> <p>С 1/2. Основні положення наукової методології.</p> <p>ГЗ 1/3. Методи наукових досліджень.</p> <p>Тема 2. Управління науковими проектами</p> <p>ГЗ 2/1. Проблема управління науковими проектами.</p> <p>ГЗ 2/2. Класифікація наукових проектів.</p> <p>С 2/3. Планування реалізації проекту.</p> <p>ГЗ 2/4. Основні категорії визначення мережевих моделей.</p> <p>Тема 3. Теорія прийняття рішень, як методична основа відпрацювання оперативно-тактичних, тактико-технічних та воєнно-економічних рішень.</p> <p>Л 3/1. Основні поняття теорії прийняття рішення.</p> <p>С 3/2. Класифікація і загальна характеристика задач прийняття рішення. Модель процесу прийняття рішення.</p> <p>С 3/3. Методи і критерії оцінки систем підтримки прийняття рішень.</p> <p>Екзамен</p>
Інформаційні джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Данилян О.Г. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 448 с. 2. Вдовичин І.Я. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Львів : Вид-во Львівськ. Комерц. Академії, 2014. 248 с. 3. Якименко І., Штефан Є., Лук'янихін В. Управління науковими проектами [Електронний ресурс]: навчальний посібник. – К.: НУХТ, 2022. – 139 с. 4. О.І. Кушлик-Дивульська, Б.Р. Кушлик. Основи теорії прийняття рішень. – К., 2014. – 94с. 5. Теоретичні основи воєнно-наукових досліджень у сфері озброєння та військової техніки: Підручник. – Київ: НУОУ, 2019 – 158 с.
“Правила гри”	<p>З боку викладача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – забезпечення потреб та запитів здобувачів; – подання актуального й необхідного матеріалу; – наповнення дистанційного курсу на платформі Moodle; – дотримання андрогогічної справедливості, норм та принципів андрогогічної етики, відкритість і щирість у спілкуванні; – забезпечення позитивної й творчої атмосфери на навчальних

	<p>заняттях.</p> <p>З боку здобувача:</p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність навчатися, розвиватися і змінюватися; – відвідування навчальних занять; – опрацювання лекційного матеріалу; – якісна підготовка до групових та семінарських занять; – доброзичливість, відкритість, щирість, готовність до конструктивної критики; – оригінальність, креативність, ініціативність; – дотримання академічної доброчесності.
Академічна мобільність	<p>Здобувачу освіти гарантується право на академічну мобільність, яка здійснюється відповідно до угод та меморандумів про наукову та науково-технічну співпрацю із закладами НАН України, ВВНЗ, військовими навчальними підрозділами ЗВО та науковими організаціями. А також відповідно до угод про співпрацю із закордонними військовими ЗВО, доступом до спільних освітньо-наукових проєктів (ERASMUS+, DEEP UKRAINE Programme), та залученням до міжнародних конференцій.</p>
Додатково	<p>Детальнішу інформацію про “Теоретичні основи досліджень у сфері цивільної безпеки” наведено в робочій програмі навчальної дисципліни</p>